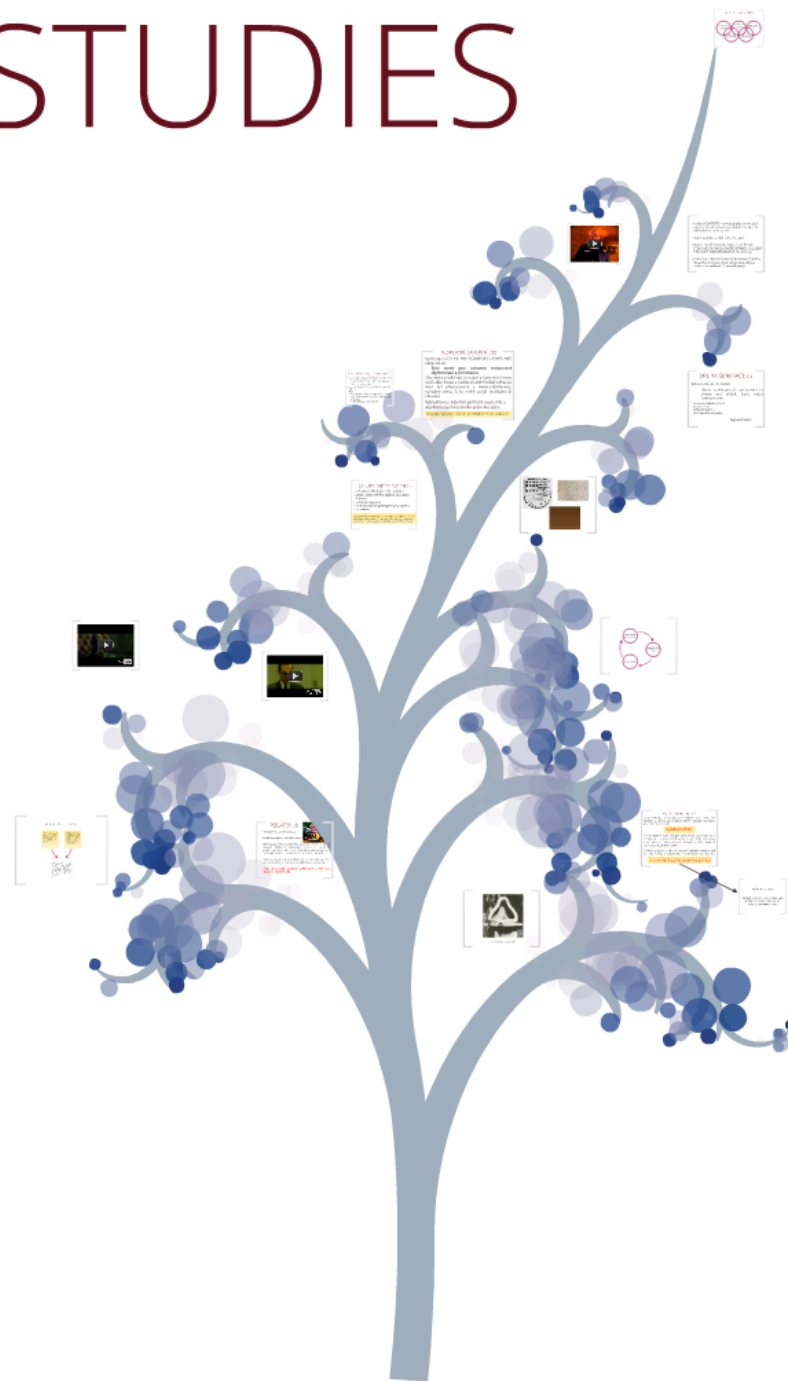

CRITICAL LEGAL STUDIES

kritická právní teorie

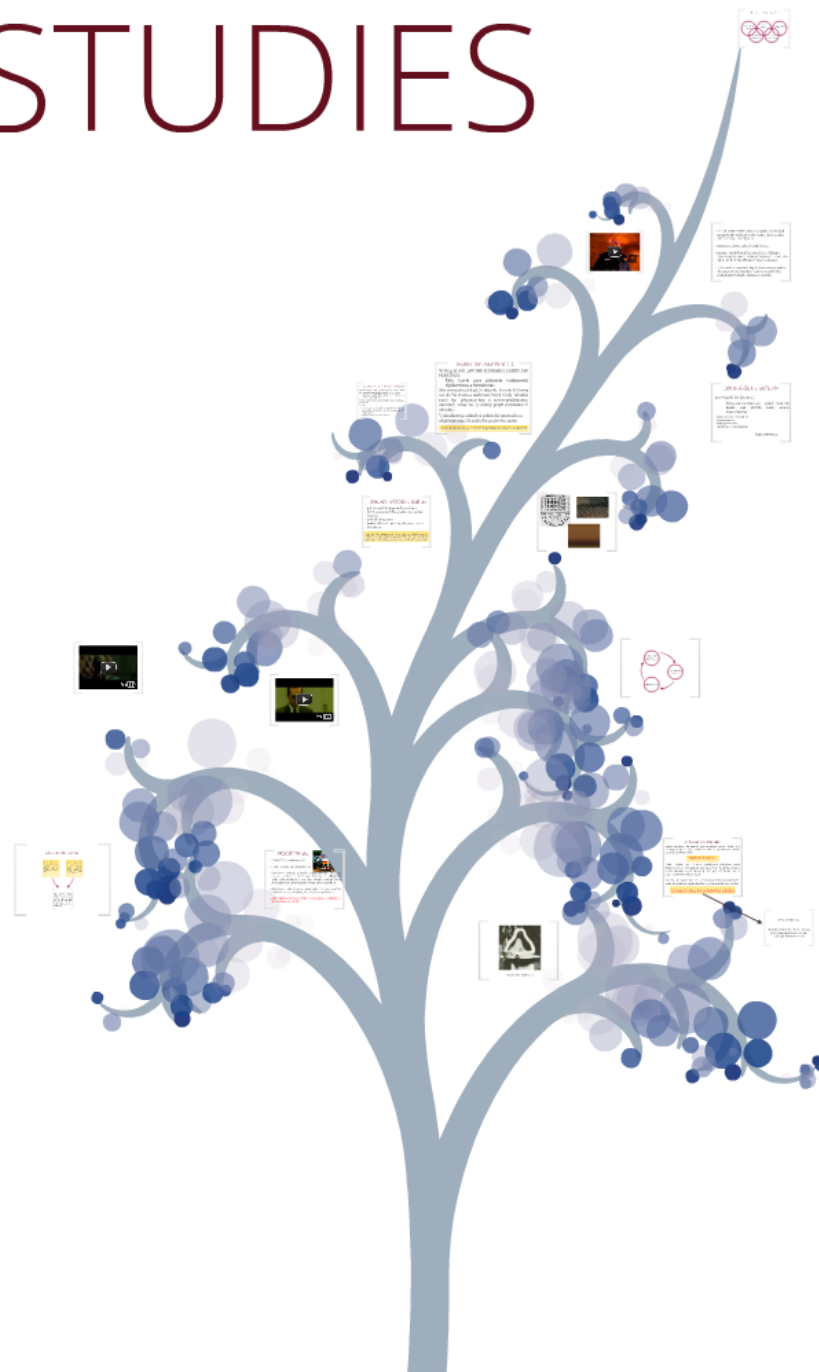
Martin Škop

CRITICAL LEGAL STUDIES

kritická právní teorie

Martin Škop

ZÁKLADNÍ ORIENTACE CLS

Kritika myšlenky, že existují typy sociálních útvarů, které jsou založeny na určité právní struktuře (každému systému jsou vlastní specifická právní pravidla).

Inspirace Karlem Marxem či Maxem Weberem: právo a právní doktrína (teorie) reflektují a upevňují sociální rozdíly a hierarchie, které jsou vlastní určitému typu sociální organizace.

Obě tendence kritizují dominantní styl právní doktríny. Odmítají pokusy obviňovat za současného společenského uspořádání průmyslovou společnost, lidskou přirozenost nebo morální řád.

Kritika myšlenky, že existují typy sociálních útvarů, které jsou založeny na určité právní struktuře (každému systému jsou vlastní specifická právní pravidla).

Inspirace Karlem Marxem
či Maxem Weberem: právo
a právní doktrína (teorie)
reflektují a upevňují
sociální rozdíly a
hierarchie, které jsou
vlastní určitému typu
sociální organizace.

Obě tendence kritizují dominantní styl právní doktríny. Odmítají pokusy obviňovat za současného společenského uspořádání průmyslovou společnost, lidskou přirozenost nebo morální řád.

POČÁTEK cls

- 1976 (1977) 1. konference CLS
- kritika formalismu a objektivismu
- *formalismus*: metoda právního ospravedlňování, která je opakem diskusí s otevřeným koncem o základních podmínkách sociálního života. Opak takových postupů, které se obvykle nazývají ideologické, filosofické a vizionářské.
- *objektivismus*: víra, že autoritativní právní materie vyjadřuje a zároveň udržuje vhodné schéma lidského společenství.
- čistě instrumentální používání právní praxe a doktríny k dosažení levicových cílů

Marcel Duchamp – Fountain (1917)

ZÁKLADNÍ (RANNÉ) IDEJE

Kritika myšlenky, že existují typy sociálních útvarů, které jsou založeny na určité právní struktuře: každému systému jsou vlastní specifická právní pravidla.

NAŘÍZENÁ SVOBODA

Právní systém není schopen poskytnout jednotnou verzi demokracie a s ní spojených pojmů a jevů. Na druhou stranu ovšem náznaky jiných názorů (a přístupů) než dominantních jsou v něm velmi nerozvinuté.

Doktrína je pouze arbitrární omezení způsobů ospravedlnění právního systému a podrobení kritiky dominantnímu slovníku.

CLS není školou, je to především politika!

Existují typy sociálních
právní struktury: každému sy
avidla.

NAŘÍZENÁ SVOBODA

ení schopen poskytnout
spojených pojmů a jevů.

ZÁKLADNÍ (RANNÉ) IDEJE

Kritika myšlenky, že existují typy sociálních útvarů, které jsou založeny na určité právní struktuře: každému systému jsou vlastní specifická právní pravidla.

NAŘÍZENÁ SVOBODA

Právní systém není schopen poskytnout jednotnou verzi demokracie a s ní spojených pojmů a jevů. Na druhou stranu ovšem náznaky jiných názorů (a přístupů) než dominantních jsou v něm velmi nerozvinuté.

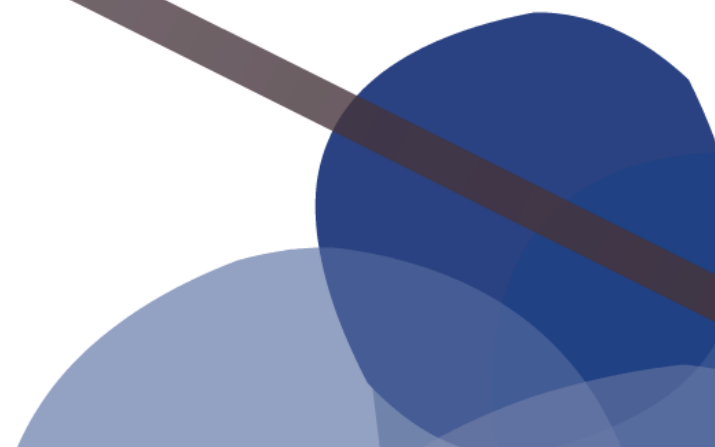
Doktrína je pouze arbitrární omezení způsobů ospravedlnění právního systému a podrobení kritiky dominantnímu slovníku.

CLS není školou, je to především politika!

okracie a s ní spojených pojmů a jevů. Na druhou stranu
má náznačky jiných názorů (a přístupů) než dominantní
v něm velmi nerozvinuté.

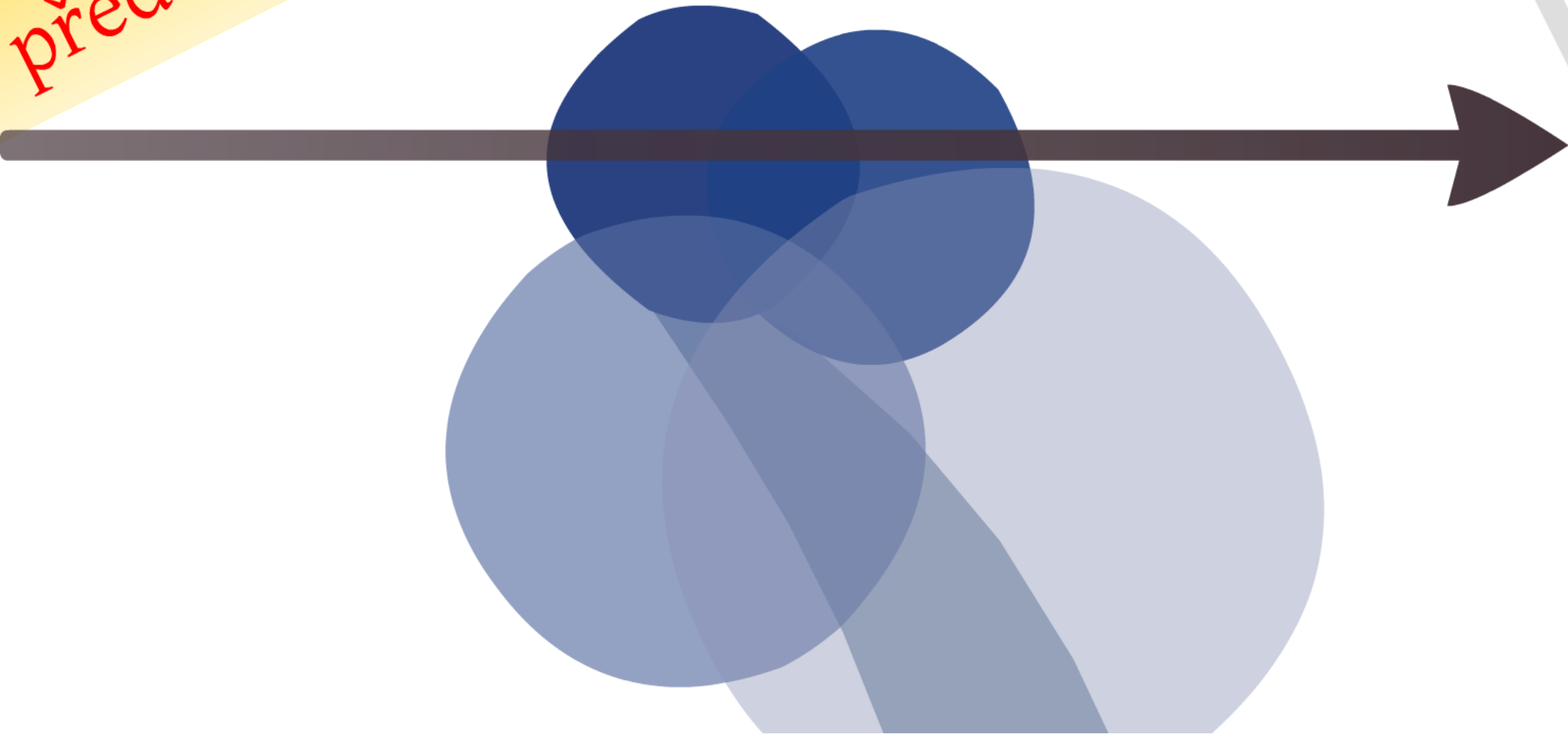
trína je pouze arbitrární omezení způsobů ospravedlnění
ního systému a podrobení kritiky dominantnímu slovníku

CLS není školou, je to především politika!

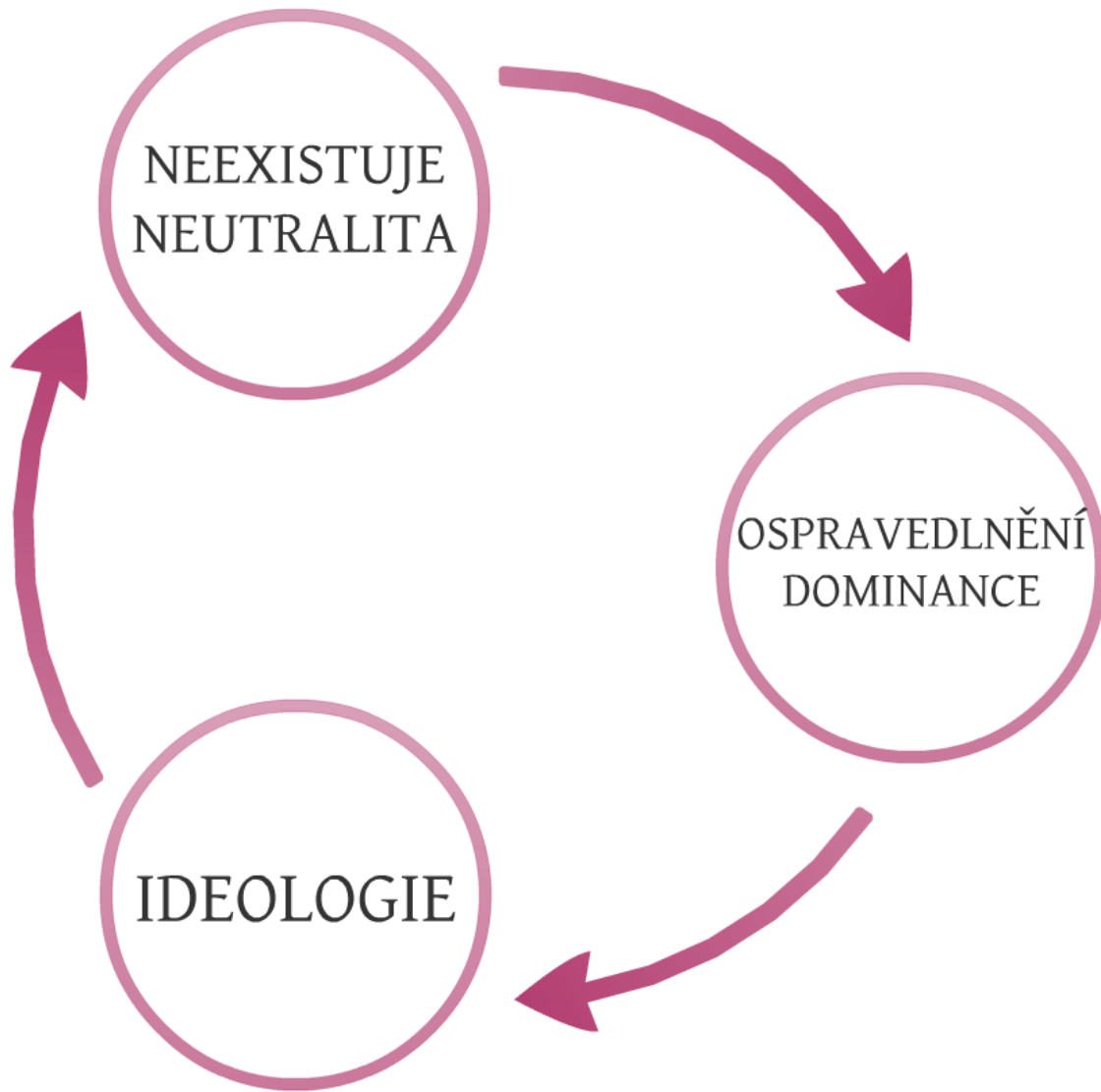
...ní způsobů ospraved
...y dominantnímu slovníku.

především politika!

PRÁVO JE POLITIKA

PRÁVNÍ JAZYK JE FALEŠNÝ DISKURS,
KTERÝ NAPOMÁHÁ UCHOVÁNÍ
STÁVAJÍCÍCH HIERARCHIÍ

NEEXISTUJE
NEUTRALITA

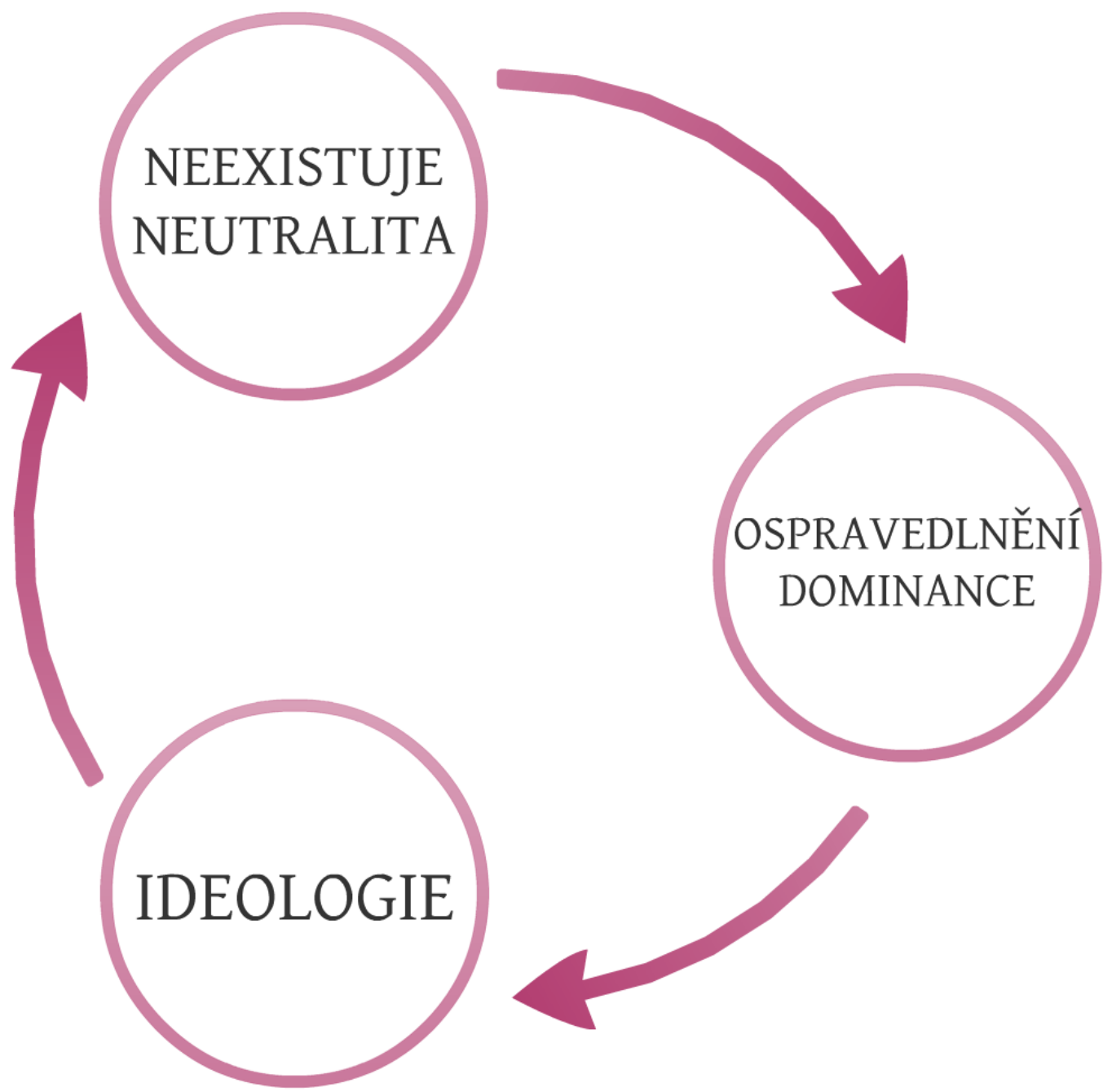

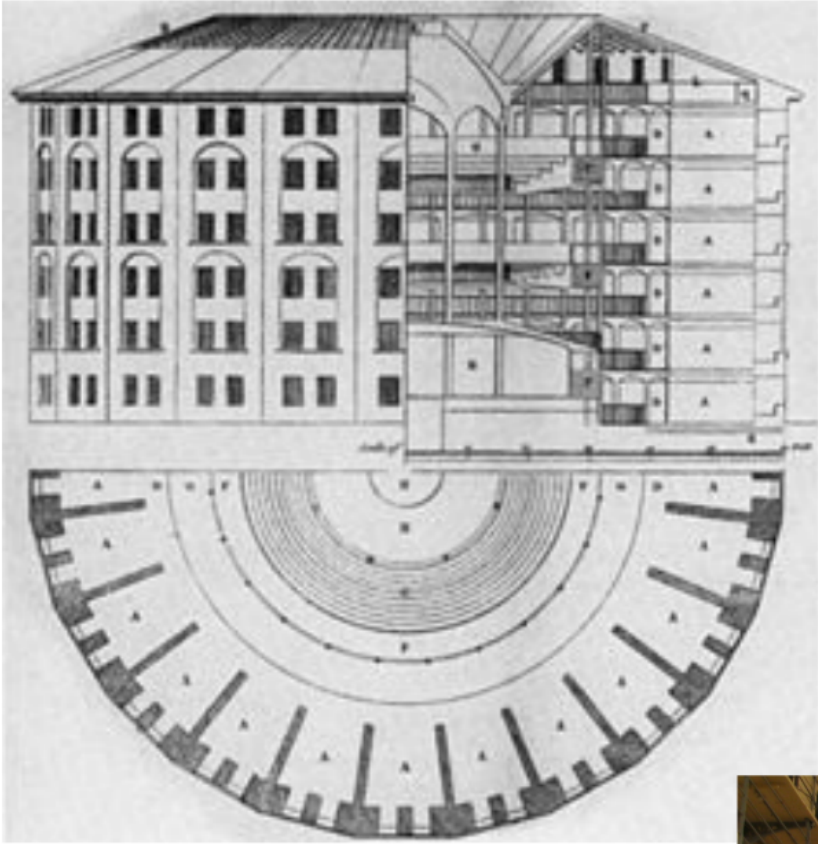

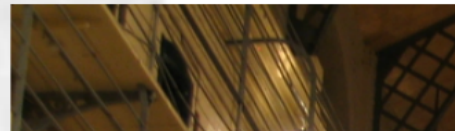
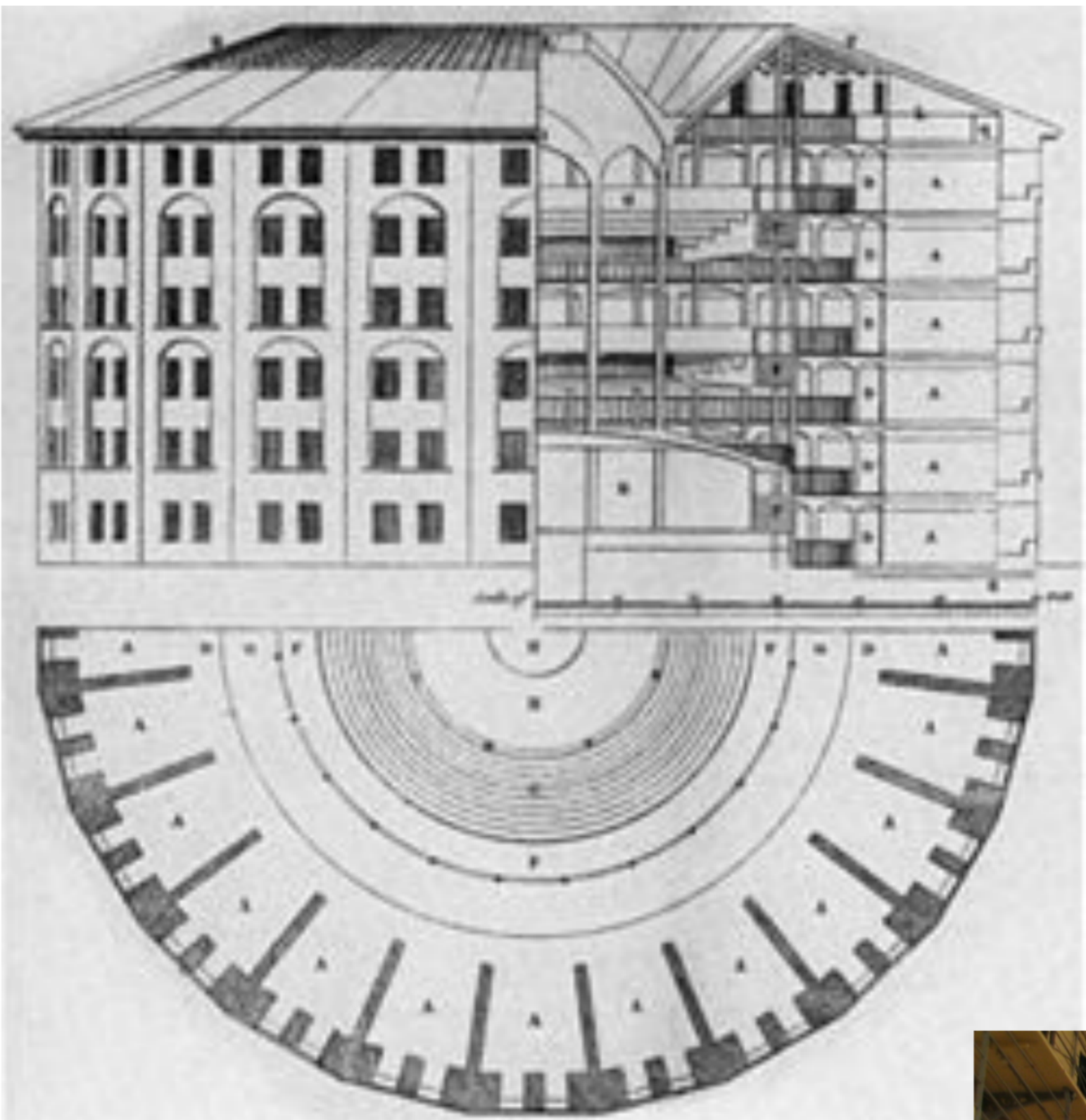
OSPRAVEDLNĚNÍ
DOMINANCE

IDEOLOGIE

TEORETICKÉ ZAMĚŘENÍ CLS

Vystupuje vůči LAW AND ECONOMICS a RIGHTS AND PRINCIPLES:

Tyto teorie jsou pokusem restaurovat *objektivismus a formalismus*

Oba směry předstírají, že objevily kanonické formy sociálního života a osobnosti, které nikdy nebudou moci být přepracovány a znovu-představeny, navzdory tomu, že by mohly projít rozkladem či obrodou.

Výsledkem je zdánlivá politická neutralita a objektivismus liberálního právního státu

PRÁVO NENÍ NEIDEOLOGICKÝ NÁSTROJ ŘEŠENÍ SOCIÁLNÍCH KONFLIKTŮ

SOCIÁLNÍHO ŽIVOTA A OSOBNOSTI, KTERÉ MOKY NEBOU
moci být přepracovány a znovu-představeny.
navzdory tomu, že by mohly projít rozkladem či
obrodou.

Výsledkem je zdánlivá politická neutralita a
objektivismus liberálního právního státu

PRÁVO NENÍ NEIDEOLOGICKÝ NÁSTROJ ŘEŠENÍ SOCIÁLNÍCH KONFLIKTŮ

ZÁKLADY METODOLOGIE c/s

- pokračování školy právního realismu
- kritika marxistického myšlení (akceptace metody)
- politická imaginace
- umění odhalovat patologické jevy v právu
- provokace

Popis právního systému jako formy odráží a současně vytváří politickou kulturu, která ví, jak přesvědčit lidi, aby akceptovali legitimitu a nevyhnutelnost existujícího hierarchického uspořádání.

kritika marxistického systému (akceptace metody)

- politická imaginace
- umění odhalovat patologické jevy v právu
- provokace

Popis právního systému jako formy odráží a současně vytváří politickou kulturu, která ví, jak přesvědčit lidi, aby akceptovali legitimitu a nevyhnutelnost existujícího hierarchického uspořádání.

REFORMA PRÁVNÍ PRAXE A PRÁVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- Právníci nejsou jen techničtí experti: musí znát také **morální** a **politické** dopady své činnosti.
  - „Musí se naučit hájit zájmy svých klientů a nikoli pouze zájmy své.“
- Právo selhává při řešení konkrétních sociálních problémů.
- Výuka:
  - nový kritický přístup k právu, který je založen na osobní, případně smyšlené (imaginativní) zkušenosti
  - osobní zkušenost s diskriminací

You Tube

DRUHÁ GENERACE clS

polovina 80. let 20. století

důraz na interpretaci - právo není nic jiného než příběh, který máme interpretovat

snaha osvobodit čtenáře od autorova textu
(DEKONSTRUKCE A
NEOSTRUKLTURALISMUS)

logocentrismus

- Problém KONTEXTU – neexistuje jeden univerzálně závazný text, od něhož se vše ostatní odvozuje jako jisté kontexty – Stanley Fish.
- Autoritou je text a nikoli čtenář či autor.
- IRONIE - NEVĚŘÍ NA ŘÁD MIMO ČAS A PŘÍRODU, KTERÝ URČUJE SMYSL LIDSKÉ EXISTENCE A ZAKLÁDÁ HIERARCHII ZODPOVĚDNOSTI (Richard Rorty).
- Právo není koherentní a logicky bezrozporný systém, ale systém, který se pokouší realizovat podmínky sociální spravedlnosti. (Duncan Kennedy)

CRITICAL LEGAL STUDIES

feministická
teorie

critical race
theory

postmodernismus -
literární teorie

politická
ekonomie

kulturní
radikalismus

feministická
teorie

politická

teorie

teorie

politická
ekonomie

critical race
theory

politická

kulturní

11001 y

1101 a111 10

kulturní
radikalismus

postmodernismus -
literární teorie

lturní